

26.11.2020

Projekt

Kobiece doświadczenie obozu koncentracyjnego - niezwykła wystawa i warsztaty w Archiwum Państwowym

Ponad 70 unikatowych prac plastycznych wykonanych przez więźniarki lagrów, do tego obrazy i instalacje współczesnych artystek, które też nawiązują do obozowych doświadczeń kobiet. Taka wystawa już w piątek 27 listopada pojawi się w Archiwum Państwowym w Białymstoku. Jej pomysłodawczynią jest dr hab. Barbara Czarnecka - literaturoznawczyni z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku, a także biolożka. Uzupełnieniem wystawy będą warsztaty, zaplanowane w kolejnych miesiącach.

Informujemy, że na stronie <https://youtu.be/wbwZvIK6Njk> dostępny jest film poświęcony tej wyjątkowej wystawie.

I wystawa, i warsztaty to część projektu pt. „Aktywna kultura pamięci – kobiece doświadczenie obozu koncentracyjnego”, który sfinansowały Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – przekazując ponad 68 tys. zł dotacji oraz Wydział Filologiczny UwB.

- Jest to niecodzienny i nowoczesny projekt z pogranicza badań naukowych, sztuki, popularyzacji historii. Poprzez to przedsięwzięcie chcemy ułatwić, szczególnie młodemu pokoleniu, wyobrażenie i zrozumienie, czym było doświadczenie lagru dla kobiet

- podkreśla dr hab. Barbara Czarnecka, autorka projektu. Dodaje, że pomysł, by zająć się tym właśnie tematem, rodził się etapami. *- Najpierw było trudne doświadczenie życiowe, z którym, jak się okazywało, łatwiej było się zmierzyć pod paradoksalnie wzmacniającym wpływem obozowych lektur. Potem nastął czas refleksji nad kobiecym doświadczeniem obozów koncentracyjnych i jego zapisami, które odślaniały się z jednej strony, jako ważne i ciekawe, z drugiej zaskakująco słabo znane i upowszechnione. Zaraz potem pojawiło się poczucie konieczności zmiany tego stanu – dodaje dr hab. Barbara Czarnecka.*

I taką rolę ma pełnić wystawa, z którą będzie można się zapoznać od piątku 27 listopada w Archiwum Państwowym (współorganizator wernisażu) przy ul. Mickiewicza w Białymstoku.

Tworzy ją ponad 70 unikatowych prac plastycznych: archiwalne rysunki i akwarele wykonane przez polskie artystki, więźniarki lagrów (większość przedstawionych prac została wykonana w obozach).

- Prace te pokazują lagrowe doświadczenie kobiet; warunki życia, odwszenie, pracę, odpoczynek. Bogata jest galeria przedstawień kobiecego ciała – wyniszczonego, chorego, kalekiego, ale nie tylko. Na wystawie pojawią się też prace współczesnych artystek (obrazy malarskie oraz instalacje artystyczne), które próbują przekazać obozowe doświadczenie kobiet już jako postpamięć, wyrażone językiem sztuki współczesnej – mówi Barbara Czarnecka.

Wystawa zostanie udostępniona zwiedzającym od momentu otwarcia się instytucji kultury. Jej organizatorzy liczą, że stanie się to w grudniu. Na razie możliwe będą tylko wizyty online. Zainteresowani znajdą szczegóły na stronie www.kobietywlagrze.pl. Wystawa zaplanowana jest do końca kwietnia 2021 roku.

- Warto zwrócić uwagę, że w niezwyklej scenerii wystawy zostaną również przeprowadzone warsztaty edukacyjne skierowane przede wszystkim do młodego pokolenia – mówi menadżerka projektu Urszula Winiarska. - Zgłaszać się będą mogli wszyscy zainteresowani. Spotkania mogą rozpocząć się w styczniu – o ile pozwoli na to sytuacja epidemiologiczna. Uczestnicy warsztatów dowiedzą się wiele o kobiecych obozach koncentracyjnych, ich historii, organizacji. Piekło kobiet miało bowiem również swój administracyjny wymiar. Ale postaramy się również przekazać indywidualny, jak najbardziej osobisty wymiar tego tragicznego doświadczenia – dodaje.

Wystawa jest pomyślana jako mobilna, możliwa do ekspozycji w dowolnym miejscu. Wernisażem już jest zainteresowanych kilka polskich miast.

Tworzą plakat informującego o projekcie jest podobizna Barbary Pietrzyk, 19-letniej więźniarki, na której w Ravensbruck dokonano operacji doświadczalnych (sześciokrotne łamanie kości nóg). Zmarła krótko po zakończeniu wojny.

Słowa kluczowe: kobieta, wystawa, doświadczenie obozu koncentracyjnego